

Works posedmé

MS Works je sada kancelářských programů od firmy Microsoft. Na trhu je už sedmá verze, lokalizovaná do češtiny.

V Chipu jsme o Works naposledy psali po uvedení verze 95 (leden 1996), o rok později jsme čtenáře ještě seznámili s MS Works 4.0. Máme tedy co dohánět.

Instalace

Při instalaci se nabízí jedna ze tří variant: úplná, základní nebo minimální instalace. Úplná instalace ukousne z pevného disku 190 MB, základní 172 MB (ušetřené místo jde hlavně na vrub klipartů) a pro minimální instalaci je potřeba 110 MB (nebudou se instalovat kliparty, průvodci, šablony, převáděče, filtry a příslušenství).

Po ukončení se v nabídce Start - Programy objevila nová složka Microsoft Works, která obsahuje položky pro spuštění jednotlivých částí, tedy textového editoru, databáze atd.; kromě toho zde najdeme také položku Spouštěč úloh sady Microsoft Works pro spuštění klasického Works rozhraní.

MS Works nepodmiňují další používání žádnou registrací ani aktivací produktu.

Spouštění jednotlivých úloh

Chceme-li spustit jakoukoliv aplikaci Works, využijeme příslušnou položku v nabídce Start. Daleko větší možnosti však nabízí Spouštěč úloh.

Spouštěč si je možné představit jako portál, který dovoluje spouštět různé úlohy. To znamená nejen programy (textový editor, tabulkový procesor, databáze apod.), ale také předem připravené projekty. Umožňuje také otevírat šablony dokumentů.

Grafická stránka spouštěče se změnila. Můžeme si nastavit zobrazení velkých ikon nebo seznamu položek. Nastavíme-li ukazovátka na ikonu a chvíli ho necháme v klidu, objeví se ovál s krátkým popisem. Hodnocení grafické stránky bývá dost subjektivní, ale možná se toto řešení bude líbit víc než známé texty na žlutém pozadí.

Textový editor

Po spuštění svým vzhledem připomíná Word 2002. Na pravé straně je zobrazena nápověda sady Works (velikost podokna je možné měnit). Potřebujeme-li využít místo pro editaci, lze nápovědu zavřít a později ji znovu vyvolat klepnutím na ikonu na panelu nástrojů.

Při vytváření nového dokumentu můžeme použít jednu z dodávaných šablon dokumentů, nebo si můžeme připravit šablony vlastní.

Součástí editace bývá úprava vzhledu stránky. V textovém editoru MS Works můžeme nastavit velikost okrajů stránky a formát a orientaci papíru. Také je možné povolit/zakázat tisk záhlaví nebo zápatí na první stránce a nastavit číslo první stránky. Orientace stránky platí pro celý dokument a nelze ji v dokumentu měnit.

Zapneme-li zobrazení záhlaví a zápatí, objeví se v horní části okna panel nástrojů, pomocí kterého můžeme vložit číslo stránky, datum, čas a název dokumentu. Když už jsme u vkládání: při vytváření a editaci můžeme do textu vložit ještě konce stránek, pole z databáze, adresu, obrázek a v nabídce najdete i další možnosti.

U vkládání obrázků se objevila novinka: nastavíme-li obtékání obrázku na hodnotu obdélník nebo těsné, můžeme obrázek pootočit o libovolný úhel. U bitmapových obrázků dojde k mírnému rozhození, ale obrázky jsou pořád čitelné.

Pro opravu textu je možné využít kontrolu pravopisu, thezaurus a automatické opravy. S textovým editorem můžeme také připravit dokument hromadné korespondence, tisk štítků a obálek.

Součástí dokumentu mohou být také tabulky. Při vkládání nové tabulky se v dialogovém okně nabízí i základní typ formátování (první řádek a levý sloupec budou tučně, budou zobrazeny pouze obrysové čáry tabulky atd.). Je-li řádek vyšší, můžeme nastavit také zarovnání textu na výšku.

Co se týká formátování textu, lze využít Galerii stylů. Ta obsahuje předem připravené vzhledy textu rozdělené podle písma a podle barvy. Základní nabídku písma v galerii volíme tedy volbou sady písma (novinová, neformální apod.) a sady barev (břidlice, led atd.).

Další možností je přidání vlastního formátu: prostě naformátujeme část textu podle vlastních požadavků, tento text označíme a v okně Galerie stylů klepneme na tlačítko Přidat. Editace takto

zvoleného formátu není možná, chceme-li provést změnu, je třeba naformátovat text tímto formátem, provést změny, text označit a znovu uložit.

Při formátování odstavce je možné nastavit odsazení levého a pravého okraje a zvlášť odsazení levého okraje prvního řádku. Kromě toho je možné nastavit pro odstavce řádkování a mezery mezi odstavci. Mezery se nastavují v řádcích, nikoliv v bodech (můžeme tedy nastavit, že před odstavcem chceme vynechat mezeru o výšce tří řádků).

Editor nabízí také možnosti pro vytvoření odrážek a číslování odstavců a nastavení ohraničení odstavců a stránek.

Tabulkový procesor

Tabulkový procesor umožňuje pracovat pouze s jedním listem tabulky. O nastavení stránky lze napsat totéž co o textovém editoru, jen s tím rozdílem, že můžeme povolit tisk záhlaví řádků a sloupců a tisk mřížky.

Podobně jako u textového editoru i zde najdeme na pravé straně okna nápovědu.

Při vytváření vzorců můžeme využívat absolutní i relativní adresy buněk a používat pojmenované oblasti. Data zobrazená v tabulce lze zobrazit pomocí grafu.

Data v buňkách lze formátovat (např. u čísel lze nastavit počet zobrazených desetinných míst, záporná čísla mohou být zobrazena červeně apod.). Zajímavou možností je položka počáteční nuly. Při tomto formátování nastavíme počet zobrazených číslic (např. pět) a tabulka dorovná zleva počet zobrazených čísel nulami na tento počet. Tedy číslo 123 bude zobrazeno jako 00123.

Pro zobrazení data a času existují dvě samostatné položky. To znamená, že v jedné buňce nelze zobrazit např. hodnotu 23.10.2002 11:15, získanou pomocí jediné funkce.

Graf se zobrazuje v samostatném okně. Pro přepínání mezi grafem a tabulkou lze využít buď nabídky Zobrazit, nebo lze pomocí nabídky Okno zobrazit tabulku i graf samostatně.

Je-li třeba, můžeme již vytvořený graf editovat. Graf dokáže zobrazovat pouze data z jediné spojitě oblasti.

Chceme-li vytvořit složitější tabulku, můžeme podle potřeby vkládat nebo mazat celé řádky a sloupce, vložit nebo smazat označené buňky nelze. Pro usnadnění výpočtů nabízí tabulkový procesor slušnou řadu funkcí. V případě, že jako argument funkce zadáme oblast, která je již pojmenována, tabulkový procesor automaticky nahradí zadání oblasti jejím názvem.

Vložit funkci do tabulky je možné dvěma způsoby. Buď pomocí nástroje Snadný výpočet, nebo pomocí nabídky Vložit.

Vkládání funkcí pomocí příkazu Funkce může být pro začátečníka obtížné. Tabulkový procesor totiž nabízí pouze seznam funkcí. Pro vybranou funkci je v dolní části dialogového okna zobrazen krátký popis. Ale nenajdeme zde nástroj, který dovolí zadat jednotlivé argumenty, po klepnutí na tlačítko Vložit se do buňky vloží jen polotovar funkce, např.

```
=AVG(OdkazNaOblast0;OdkazNaOblast1;...),
```

a je na uživateli, aby si s tímto zadáním poradil. Pro méně zkušené je určen pomocník Snadný výpočet. Ten dovoluje vložit funkci včetně argumentů bez psaní, jen klepáním myší. Dokonce si během práce s tímto nástrojem můžeme rozmyslet, do které buňky chceme funkci vložit.

Tabulkový procesor bohužel nenabízí možnost pro uzamčení buněk ani možnost podmínit otevření tabulky zadáním hesla.

Pro grafickou úpravu tabulky toho tabulkový procesor Works nabízí poměrně dost. Základní vzhled můžeme nastavit pomocí Automatického formátu a zbytek pak dokončit pomocí dalších příkazů nabídky Formát, např. orámováním označených buněk, změnou písma nebo volbou barvy a vzorku, kterou budou buňky vyplněny.

Databáze

Databáze je další součástí sady MS Works. V databázi můžeme připravit jednoduché tabulky pro zadávání dat. Data lze prohlížet pomocí formulářů nebo tisknout pomocí sestav. Příkazy v hlavní nabídce se mění podle toho, zda máme zobrazenou datovou tabulku, formulář nebo sestavu. Databáze neumožňuje spojování dat z více tabulek, ale nabízí slušné možnosti pro vybírání dat z tabulky podle zadaných podmínek. Jednotlivé filtry pro výběr si můžeme uložit a pak je jen vyvolat ze seznamu.

Při vytváření databáze si lze vybrat z několika předem připravených vzorů nebo si můžeme vytvořit databázi vlastní. V MS Works si pod pojmem databáze představme tabulku, formulář, tiskovou sestavu a jeden nebo více filtrů.

Do tabulky můžeme načíst data z jiné tabulky Works nebo data uložená ve formátu DBF nebo TXT. Ve stejných formátech je možné databázi také exportovat.

Kalendář

Slouží pro evidenci událostí. Nechceme-li na událost zapomenout, můžeme si nastavit její připomenutí. Jedná-li se o pravidelně se opakující událost, můžeme zadat její opakování a při její editaci pak měnit buď jeden konkrétní výskyt, nebo provést změnu pro všechny zadané události.

Kalendář nabízí tři různé pohledy: na jeden den, na týden nebo na měsíc. Chceme-li se při prohlížení kalendáře vrátit na aktuální datum, s výhodou použijeme tlačítko Přejít na dnešek.

Data z kalendáře lze vytisknout. Zadáním příkazu pro tisk vyvoláme dialogové okno, ve kterém vybereme jednu z mnoha šablon tisku, časový rozsah (tisknout od data do data, případně od hodiny do hodiny) a to, zda se mají tisknout všechny události nebo jen události, které splňují podmínky zadané filtrem.

Pokud potřebujeme přetáhnout data z jiné aplikace, je třeba je uložit ve formátu VCS. Naopak chceme-li data exportovat, můžeme je uložit do formátu VCL, HTML nebo TSV. V posledním případě se jedná o textový formát, ve kterém jsou data oddělena tabelátorem.

Adresář

U každé položky můžeme zaznamenat jméno, adresu bydliště, jednu nebo více e-mailových adres, adresu do zaměstnání, telefonní spojení a další údaje. V případě, že si u dané osoby poznamenejeme datum narození, Works umí převést toto datum do kalendáře a připomenout jako událost. Jednotlivé kontakty můžeme slučovat do skupin.

Adresář nabízí možnost vyhledávat podle různých kritérií, např. podle jména, e-mailové adresy a telefonu. U e-mailové adresy se ukázal malý problém: k jednomu kontaktu můžete přiřadit více e-mailových adres, z nichž jedna je označena jako výchozí. Zadáme-li do políčka vyhledávače tuto adresu, kontakt je nalezen bez problémů. Zadámeli e-mailovou adresu, která není označena jako výchozí, kontakt nalezen nebude.

Projekty

Do nabídky Spouštěče úloh přibyla nová položka: Organizátor projektů. Jedná se o docela užitečného pomocníka, který dovolí uživateli být tak trochu nad věcí při organizování různých akcí. Na začátku si vytvoříme seznam kroků, které je třeba udělat, a u každého z nich nastavíme, dokdy má být splněn. Také si můžeme vytvořit dokument, který s tímto krokem souvisí.

Sada MS Works obsahuje několik šablon pro různé projekty, ze kterých můžeme vycházet (jedna z nich byla ostatně použita při psaní těchto řádek).

Podpora uživatelů

Microsoft nabízí spolu s produktem standardní bezplatnou odbornou pomoc v popisu technické podpory najdeme telefonní čísla pro Čechy i Slovensko. Trochu nás zarazila poznámka, že Microsoft neposkytuje tuto podporu uživatelům, kteří MS Works získali spolu s novým počítačem (tedy OEM verze programu). Za poskytování podpory těmto uživatelům prý odpovídá výrobce počítače nebo zdroj, ze kterého produkt získali.

Nicméně při ověření této informace na horké lince MS se ukázalo, že pomoc dostanou všichni bez ohledu na způsob získání produktu.

Miroslav Ziegler

Microsoft Works 7.0

Sada kancelářských programů.

Hardwarové nároky multimediální PC Pentium 120 MHz nebo vyšší, 16 nebo 32 MB RAM (podle operačního systému), 90 až 180 MB volného místa na pevném disku.

Softwarové nároky Windows 98/Me/2000 SP2/XP, MS IE 6.0, doporučuje se připojení k internetu
Orientační cena 1 470 Kč

Novinky sedmé verze

S docela příjemnou novinkou se setkáte hned v nabídce Spouštěče úloh, přibyla položka Organizátor projektů. Věnujeme se jí v samostatné části. Do textového editoru přibyla nová funkce pro vložení vodoznaku, tedy obrázku na pozadí stránky, u kterého lze nastavit stupeň průhlednosti. Změny zaznamenal také Spouštěč úloh, potřebnou aplikaci s prázdným dokumentem je možné spustit jednodušeji, než tomu bylo dřív.

Další novinkou je způsob zobrazení popisek u jednotlivých ikon. Snad se bude líbit víc než klasické žluté obdélníčky.

Nové Works také nabízejí funkce pro synchronizaci dat se zařízeními Palm nebo Pocket PC.

MS Works versus MS Word versus 602Text - Přenositelnost textových dokumentů

Pro testování jsme připravili dokument v MS Word 2002. Do prostého textu postupně přibyl obrázek, tabulka a číslování odstavců. S obrázkem problémy nebyly, stejně tak s jednoduchou tabulkou. Sloučení buněk v MS Word textový editor Works ignoroval. Horší to bylo u číslování odstavců. Zatímco ve Wordu byly odstavce číslovány 1., 2. a 3., editor Works interpretoval číslování jako 2., 8. a 13.

Dobře dopadla zkouška formátování pomocí stylů. Ve Wordu byly tři odstavce naformátovány pomocí stylů Nadpis 1, Nadpis 2 a Nadpis 3. Po načtení do editoru Works si tyto odstavce zachovaly font, řez i velikost písma. V dalším kroku došlo na změny odsazení, zarovnání a změny barvy písma. I s těmito změnami si editor Works poradil dobře, naopak ignoroval ohraničení odstavce.

Při načítání dokumentu z Works do Wordu dělal problémy vložený obrázek. Pokud bylo obtékání nastaveno na hodnotu v řádku s textem, bylo vše v pořádku. V případě, že bylo nastaveno obtékání na hodnotu obdélník, posunul se obrázek na stránce na jiné místo. Formátování tabulky, odrážky i číslování odstavců zůstaly zachovány bez problémů.

V dalším kole přišel na řadu textový editor z balíku PC Suite. Soubor uložený ve formátu WPS (tedy dokument MS Works) se sice podařilo v 602Text otevřít, ale data byla nečitelná. Následoval návrat do editoru Works a dokument byl uložen ve formátu DOC (konkrétně se jednalo o položku 972002 & 6.0/95 - RTF). V tomto případě byl text čitelný s drobnými chybami a nenačetlo se formátování tabulky.

Při pokusu o načtení dat z 602Text do editoru MS Works to dopadlo ještě hůř: objevilo se hlášení, že soubor je v neznámém formátu nebo poškozen.

Budete-li tedy potřebovat měnit textové dokumenty mezi MS Works a 602Text, nezbude než sáhnout po převodu do formátu DOC. Ale pozor: není DOC jako DOC. Testovací soubor byl nejprve uložen jako DOC pro novější verze Wordu, ale s tím si Works neporadily. Při uložení do starší verze DOC (6.0) zase došlo při načítání k problémům v místě, kde byly v původním textu tabulky.

MS Works versus MS Excel versus 602Tab

Pro test načítání sloužila jednoduchá tabulka Excelu, která obsahovala uzamčené záhlaví řádků a sloupců a vložený graf. Při načítání do tabulky Works došlo k chybě při zobrazení češtiny v ukotvených sloupcích (místo ř ve slově řádek se objevil nečitelný znak) a nebyl načten graf.

Následně byla vytvořena jednoduchá tabulka v MS Works, která obsahovala vzorce, funkce a graf. Excel tuto tabulku načel bez potíží, pouze po grafu nebylo ani stopy.

Podobně tomu bylo také u přenosu dat mezi tabulkou Works a 602Tab. Oba tabulkové procesory dokázaly načít tabulku, kterou jejich protějšek exportoval do formátu XLS.